

Instelling Randstedelijke Rekenkamer

Beslisdocument

24 september 2004

Auteur: drs. A.J.L.M. van Berkel, kwartiermaker

Reviewer: A. Elsenaar RE RA

Kenmerk: BeslisdocAVB240904

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Uitgangspunten voor het beslisdocument	4
1.3	Scope van het beslisdocument	7
1.4	Opbouw van het beslisdocument	8
2	De gemeenschappelijke regeling	10
3	Samenstelling en taken programmaraad / instellingsbesluit	12
4	Bestuursmodel	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Eenhoofdig bestuur	17
4.3	Meerhoofdig bestuur	17
4.4	Vergelijking eenhoofdig bestuur / meerhoofdig bestuur	18
4.5	Voorstel bestuursmodel Randstedelijke Rekenkamer	22
5.	Profiel bestuurder/directeur	24
5.1	Profiel schets bestuurder/directeur	24
5.2	Voorstel voor verdere procedure	28
6.	Financieel kader	29
6.1	Inleiding	29
6.2	Algemeen kader	30
6.3	Kosten op basis van output	32
6.4	Beschikbare middelen	37
6.5	Globale benchmark	38
6.6	Voorstel financieel kader Randstedelijke Rekenkamer	40
7	Uitgangspunten en toetsingscriteria locatiekeuze	43
8.	Mandaatbesluit	45
Bijlage 1:	Planning besluitvorming instelling Randstedelijke Rekenkamer	46
Bijlage 2:	Concept gemeenschappelijke regeling	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Bijlage 3: Concept instellingsbesluit programmaraad Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Bijlage 4: Concept verordening programmaraad Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Bijlage 5: Concept mandaatbesluit Randstedelijk bestuurlijk overleg Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Provincies dienen op grond van de Wet dualisering provinciebestuur vóór 1 januari 2005 een rekenkamer te hebben ingesteld of regels te hebben vastgesteld inzake een rekenkamerfunctie. De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland hebben zich uitgesproken voor de instelling van een gezamenlijke onafhankelijke rekenkamer. Onder regie van het ‘Randstedelijk bestuurlijk overleg over de rekenkamer’ is de ‘Bestuurlijke projectgroep instelling Randstedelijke Rekenkamer’ gestart met de voorbereiding. Ter ondersteuning hiervan is mevrouw drs. A.J.L.M. van Berkel van Deloitte als kwartiermaker aangesteld.

Als onderdeel van de werkzaamheden van de kwartiermaker is het voorliggende beslisdocument totstandgekomen. Het beslisdocument vormt de basis voor het door Provinciale Staten van de betrokken provincies in november te nemen instellingsbesluit Randstedelijke Rekenkamer.

1.2 Uitgangspunten voor het beslisdocument

Tijdens de bijeenkomst van de bestuurlijke projectgroep instelling Randstedelijke Rekenkamer d.d. 17 augustus 2004 zijn in samenspraak met de kwartiermaker acht uitgangspunten vastgesteld voor de opstelling van het voorliggende beslisdocument.

1. De voorbereiding van de instelling van de Randstedelijke Rekenkamer

De instelling van de Randstedelijke Rekenkamer dient conform de provinciewet per 1 januari 2005 een feit te zijn. De voorbereidende werkzaamheden van de kwartiermaker zijn in juli 2004 gestart en dienen in november / december 2004 te zijn afgerond zodat Provinciale Staten van de Randstadprovincies in november 2004 een besluit kunnen nemen over de instelling van de rekenkamer en de benoeming van het bestuur c.q. de bestuurder/directeur.¹

---

¹ Om het genoemde tijdsplan te realiseren is ten behoeve van de besluitvorming een detailplanning opgesteld. Deze planning is opgenomen in bijlage 1.

2. De rol van de kwartiermaker

De vertegenwoordigers van de vier Randstadprovincies hebben uitgesproken dat de kwartiermaker een (organisatorisch) procesmanager dient te zijn. De kwartiermaker in de persoon van mevrouw drs. A.J.L.M. van Berkel van Deloitte bereidt het besluitvormingsproces voor en begeleidt de rekenkamer totdat het bestuur c.q. de bestuurder/directeur is benoemd. Zij bereidt de werving en selectie van de leden van het bestuur c.q. de bestuurder/directeur voor. Zij is geen beoogd lid van het bestuur c.q. bestuurder/directeur van de rekenkamer.

3. Wet gemeenschappelijke regelingen en het bestuursmodel

De Wet gemeenschappelijke regelingen is van toepassing indien een gemeenschappelijke rekenkamer wordt opgericht. De kwartiermaker zal de uitwerking van de gemeenschappelijke regeling ter hand nemen waarbij onder andere aandacht wordt besteed aan de rechtspersoonlijkheid en mogelijke vormen van samenwerking met andere (provinciale) rekenkamers. Voor het bestuur van de rekenkamer zijn er twee mogelijkheden. Een meerhoofdig of een éénhoofdig bestuur. De kwartiermaker doet een voorstel waarbij voor- en nadelen zullen worden afgewogen.

4. Budget

De Randstadprovincies stellen voor de kosten voor de rekenkamer te verdelen conform de IPO-Verdeelsleutel. Dat houdt in, dat de helft van het totaalbedrag gelijkelijk wordt verdeeld over de vier deelnemende provincies en dat de andere helft van het totaalbedrag volgens het “gewicht” van de provincies wordt verdeeld. Dat gewicht is respectievelijk: 12,492 (Zuid-Holland) : 10,497 (Noord-Holland) : 7,257 (Utrecht) : 5,953 (Flevoland).

Een eerste inventarisatie heeft het volgende opgeleverd:

Provincie	Budget
Zuid-Holland	€ 400.000,-
Noord-Holland	€ 450.000,-
Utrecht	€ 250.000,-
Flevoland	€ 230.000,-
Totaal	€ 1.146.000,-

Daarbij dient te worden opgemerkt dat bij de beschikbaarstelling van bovenstaande bedragen nog geen onderlinge afstemming heeft plaatsgevonden tussen de provincies, zodat deze bedragen (nog) niet exact overeenkomen met de IPO-verdeelsleutel.

5. Ambitieniveau

De vertegenwoordigers van de vier Randstadprovincies stellen dat een ambitieniveau van vier tot acht onderzoeken per jaar realistisch is. Het onderzoeksprogramma dient een mix te zijn van provincie specifieke en provincie overstijgende onderzoeken. Er zal in principe minimaal één onderzoek zijn dat betrekking heeft op alle provincies en er zal minimaal één onderzoek per provincie zijn, dat specifiek gericht is op die provincie. Aanbevelingen uit een “provinciespecifiek” onderzoek zullen ook worden aangeboden aan de andere deelnemende provincies om zo het effect van het onderzoek te maximaliseren. De kwartiermaker zal de kosten van het aantal onderzoeken nader uitwerken.

6. Programmaraad

De vertegenwoordigers van de Randstadprovincies hebben 14 april 2004 geconcludeerd dat de instelling van een programmaraad wenselijk is. Over rol en taak van de programmaraad bestaat grotendeels overeenstemming.

- De programmaraad is een adviesorgaan voor het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer;
- De programmaraad adviseert het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer over het onderzoeksprogramma;
- De programmaraad zorgt voor afstemming tussen de provincies onderling en voor het contact tussen de provincies en het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer. De onafhankelijkheid van de rekenkamer wordt daarbij scherp in het oog gehouden;
- Provinciale Staten benoemen hun eigen vertegenwoordigers in de programmaraad;
- De programmaraad adviseert Provinciale Staten bij de benoeming van de bestuursleden van de rekenkamer (of het lid indien gekozen wordt voor een éénhoofdig bestuur) en stelt eventueel de voordracht voor benoeming op;
- De programmaraad bestaat uit twee of drie leden per provincie.

Het behoort tot de opdracht van de kwartiermaker de rol en taak van de programmaraad nader uit te werken.

7. *Vestigingsplaats*

Criteria voor de huisvesting zijn o.a. de hoogte van de kosten van huisvesting en de mate van bereikbaarheid. Het behoort tot de opdracht van de kwartiermaker de uitgangspunten en de toetsingscriteria voor de huisvesting uit te werken en in het instellingsbesluit mee te nemen.

8. *Evaluatie*

De vertegenwoordigers van de Randstadprovincies stellen voor de rekenkamer periodiek te evalueren zowel aan het eind van de zesjarige benoemingsperiode als halverwege die periode. De evaluaties zullen onafhankelijk plaatsvinden wat betekent dat dit niet door de rekenkamer zelf gebeurt.

1.3 **Scope van het beslisdocument**

Tijdens de bijeenkomst van de bestuurlijke projectgroep d.d. 17 augustus 2004 is – gegeven de korte tijd die resteert tot 1 januari 2005 – de keuze gemaakt een onderscheid te maken tussen de strategische voorbereiding van de Randstedelijke Rekenkamer (fase 1) en de voorbereiding met het karakter van nadere uitwerking/uitvoering (fase 2).

De strategische voorbereiding (fase 1) betreft de totstandkoming van een beslisdocument met als inhoud:

- de gemeenschappelijke regeling waaronder de Randstedelijke Rekenkamer wordt vormgegeven;
- de samenstelling en taken van de programmaraad (incl. het instellingsbesluit);
- de toelichting en onderbouwing (incl. financiële aspecten) van het bestuursmodel;
- de profielbeschrijving ten behoeve van het bestuur;
- het budget voor de rekenkamer en de verdeelsleutel;
- de uitgangspunten en toetsingscriteria voor de locatie;
- een mandaatbesluit t.b.v. de nadere uitwerking/uitvoering van de Randstedelijke Rekenkamer.

De volgende onderdelen worden beschouwd als nadere uitwerking/uitvoering en worden na het instellingsbesluit (fase 2) ter hand genomen:

- aanwijzing van de leden van de programmaraad (benoemingsbesluit);
- de uitwerking van de organisatie en de formatie;
- de begroting (eenmalig en structureel);
- de rechtspositie en functieprofielen van de functies van het rekenkamerbureau en de bijbehorende salarisniveaus;
- de opbouw van tarieven voor concrete onderzoeksopdrachten;
- de uitwerking van de huisvesting en faciliteiten (PIOFAH).

De uitwerkingsonderdelen (fase 2) worden voor een deel tot december 2004 door de kwartiermaker voorbereid. Daarna zal het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer dit verder ter hand nemen.

1.4 Opbouw van het beslisdocument

Conform de afspraken gemaakt in de bestuurlijke projectgroep d.d. 17 augustus 2004 kent het vervolg van het voorliggende beslisdocument de volgende opbouw:

- Hoofdstuk 2: De gemeenschappelijke regeling
- Hoofdstuk 3: Samenstelling en taken programmaraad .
- Hoofdstuk 4: Bestuursmodel
- Hoofdstuk 5: Profiel bestuurder/directeur
- Hoofdstuk 6: Financieel kader
- Hoofdstuk 7: Uitgangspunten en toetsingscriteria locatiekeuze
- Hoofdstuk 8: Mandaatbesluit

Als bijlage 1 is de planning van de besluitvorming omtrent de instelling van de Randstedelijke Rekenkamer opgenomen. Deze planning is met de bestuurlijke projectgroep afgestemd.

Daarnaast wordt in bijlage 2 de concepttekst van de gemeenschappelijke regeling gepresenteerd en bevat bijlage 3 een concept voor een instellingsbesluit van de programmaraad.

Bijlage 4 bevat de concept-verordening voor de programmaraad. Bijlage 5 bevat het concept-mandaatbesluit.

2 De gemeenschappelijke regeling

De Randstedelijke Rekenkamer is een onafhankelijk (gemeenschappelijk) orgaan. De wetgever heeft in de Provinciewet de belangrijkste uitgangspunten voor de juridische vormgeving van een gemeenschappelijke rekenkamer vastgelegd (zie daarvoor de artikelen 79 l tot en met 79o).

Deze uitgangspunten zijn de volgende:

- Als vorm van de gemeenschappelijke regeling wordt verplicht het gemeenschappelijk orgaan voorgeschreven (zie artikel 8, lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen). Een gemeenschappelijk orgaan is een samenwerkingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid. Dat betekent dat deze vorm niet zelfstandig in het maatschappelijk en rechtsverkeer kan optreden. Bevoegdheden moeten aan een dergelijk orgaan overgedragen (delegatie) dan wel opgedragen (mandaat) worden. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat bewust hiervoor gekozen is, omdat de wetgever deze vorm het meest passend vond voor deze samenwerking.
- Met betrekking tot de delegatiemogelijkheid op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de wetgever echter in artikel 79 l Provinciewet een algemene uitzonderingsbepaling geformuleerd. De taken en bevoegdheden van de rekenkamer liggen immers wettelijk vast (zie de artikelen 183 tot en met 186 Provinciewet). Indien deze taken en bevoegdheden gedelegeerd zouden kunnen worden zou dat onvermijdelijk afbreuk doen aan de onafhankelijkheid van de rekenkamer en de leden daarvan. Zij zouden dan immers afgeleide en geen oorspronkelijke bevoegdheden hebben.
- Het voorgaande heeft direct gevolgen voor het inrichten van de gemeenschappelijke regeling. Dat speelt niet bij de bepalingen over de samenstelling, de bijzondere eisen die aan de leden gesteld worden met betrekking tot integriteit, onafhankelijkheid en beloning, maar vooral in praktische zaken, zoals het benoemen van medewerkers, het aangaan van overeenkomsten met betrekking tot huisvesting en inschakeling van derden. Ook voor het bevoegd gezag over de medewerkers leidt dit tot problemen. In het in bijlage 2 opgenomen concept van een gemeenschappelijke regeling is dit opgelost door één van de colleges van Gedeputeerde Staten van de vier toekomstige deelnemers aan te wijzen als bevoegd orgaan. Aangezien de provincie Flevoland het secretariaat voert van het Randstedelijk bestuurlijk overleg over de rekenkamer is er voor gekozen om de provincie Flevoland aan te wijzen. Het aangewezen college oefent die bevoegdheden vervolgens alleen in naam uit, want deze worden direct gemandateerd aan het lid/de directeur van de rekenkamer. Op deze wijze krijgt hij toch de nodige handelingsruimte.

Daarnaast is geregeld dat dit mandaat niet zonder meer ingetrokken kan worden door het college van Gedeputeerde Staten dat dit verleend heeft. In principe is dit immers op grond van artikel 10:8 Algemene wet bestuursrecht (Awb) mogelijk. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat voor intrekking van dit mandaat de instemming van de vier deelnemende Provinciale Staten is vereist.

In het in bijlage 2 opgenomen concept is ervoor gewaakt dat de onafhankelijkheid van de rekenkamer niet in gevaar komt. Een eerste borging van de onafhankelijkheid is gelegen in het feit dat taken en bevoegdheden wettelijk zijn verankerd. Daarnaast zijn de bepalingen in de Provinciewet met betrekking tot de leden en hun functioneren van overeenkomstige toepassing op de gemeenschappelijke rekenkamer. Omdat deze bepalingen in de Provinciewet vermeld zijn, hoeven deze niet herhaald of ingelast te worden in de gemeenschappelijke regeling. Dat zou dubbel op zijn en uit regelgevingsystematiek gezien niet gewenst.

3 Samenstelling en taken programmaraad / instellingsbesluit

Zoals reeds in het inleidende hoofdstuk aangegeven hebben de vertegenwoordigers van de Randstadprovincies op 14 april 2004 geconcludeerd dat de instelling van een programmaraad wenselijk is. Over rol en taak van de programmaraad bestond grotendeels overeenstemming. Nadere uitwerking van de rol, taken en samenstelling van de programmaraad, leidt tot het volgende.

- De programmaraad is een adviesorgaan zowel voor de aan de rekenkamer deelnemende provincies als voor het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer;
- De programmaraad adviseert het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer over het onderzoeksprogramma. De onafhankelijke positie van de rekenkamer moet hierbij geborgd blijven;
- De programmaraad zorgt voor afstemming tussen de provincies onderling en voor het contact tussen de provincies en het bestuur c.q. de bestuurder/directeur van de rekenkamer. De onafhankelijkheid van de rekenkamer wordt daarbij scherp in het oog gehouden;
- Provinciale Staten benoemen hun eigen vertegenwoordigers in de programmaraad;
- De programmaraad bestaat uit minimaal twee en maximaal drie leden per provincie. Daarbij zijn niet alleen statenleden benoembaar tot lid van de raad, maar ook niet-statenleden (met een maximum van één niet-statenlid per provincie). Plaatsvervangers kunnen in dezelfde verhouding benoemd worden;
- De programmaraad adviseert Provinciale Staten over de profielschets van de bestuursleden van de rekenkamer (of het lid indien gekozen wordt voor een eenhoofdig bestuur);
- De programmaraad vergadert minimaal twee keer per jaar;
- De programmaraad kan juridisch geduid worden als een adviescommissie op grond van artikel 82 Provinciewet. Dat betekent dat de Provinciale Staten van de vier provincies hetzelfde instellingsbesluit moeten nemen met betrekking tot de instelling en taken van de programmaraad. Dat besluit verschilt alleen met betrekking tot de personele samenstelling ervan. In bijlage 3 is een model voor een instellingsbesluit opgenomen. Omdat de programmaraad als een commissie gezien wordt, zullen de taakstelling en de werkwijze uitgewerkt moeten worden in een verordening. Dan kunnen alle aspecten op een evenwichtige wijze uitgewerkt worden. Bijlage 4 bevat een

conceptverordening Programmaraad waarin de werkwijze van de programmaraad is vastgelegd.

- De programmaraad wordt ook als zodanig vermeld in het aangeboden concept van de gemeenschappelijke regeling. Deze vermelding is gedaan om de positie van de programmaraad ten opzichte van de Provinciale Staten en de rekenkamer ook op die plek te verduidelijken.

4 Bestuursmodel

4.1 Inleiding

De Provinciewet laat de keuze voor een bestuursmodel voor de rekenkamer over aan Provinciale Staten (artikel 79b). Voor de invulling van deze keuze bestaan meerdere mogelijkheden: een eenhoofdig of een meerhoofdig bestuur. In dit hoofdstuk worden voor de op te richten Randstedelijke Rekenkamer beide mogelijkheden op hoofdlijnen uitgewerkt, waarbij tevens aandacht wordt geschonken aan de financiële consequenties van de modellen. Op basis van een analyse van de voor- en nadelen wordt een voorstel gedaan voor het bestuursmodel van de Randstedelijke Rekenkamer.

Voordat we een vergelijking maken van de beide bestuursmodellen worden als vertrekpunt voor het te kiezen bestuursmodel in dit hoofdstuk achtereenvolgens toegelicht:

- Doelstelling van de Randstedelijke Rekenkamer;
- Onafhankelijkheid van de Randstedelijke Rekenkamer.

Doelstelling van de Randstedelijke Rekenkamer²

Doelstelling van de Randstedelijke Rekenkamer is het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording. Hiertoe verricht de Randstedelijke Rekenkamer **onafhankelijk** onderzoek naar organisatie, beheer en beleid en rapporteert over haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen **primair aan Provinciale Staten** van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland individueel of gemeenschappelijk, afhankelijk van de scope van het onderzoek. De door de Randstedelijke Rekenkamer uit te brengen rapporten zijn openbaar (artikel 186, lid 5 Provinciewet).

De Randstedelijke Rekenkamer draagt hierdoor bij aan het **toetsen en verbeteren** van:

- De doelmatigheid en doeltreffendheid³ van het beleid, het beheer en de organisatie;

---

² Gebaseerd op: het Advies van de commissie-Van Bergen

³ In de voorbereiding hebben de Randstadprovincies zich uitgesproken voor een accent op doeltreffendheidonderzoek.

- De controle op de rechtmatigheid van het financiële beheer en de financiële verantwoording van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland en van de instellingen waarvan de activiteiten geheel of gedeeltelijk door (een van) deze vier provincies worden bekostigd.

De Randstedelijke Rekenkamer draagt hiermee bij aan het **versterken** van de uitoefening van de kaderstellende en controlerende functie van Provinciale Staten. De Randstedelijke Rekenkamer let hierbij op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dat wil zeggen dat ze ook oog heeft voor zaken als integriteit, democratische besluitvorming en publieke verantwoording.

De Randstedelijke Rekenkamer bereikt de doelstellingen door onafhankelijk onderzoek uit te voeren en adviezen te geven, hierover te rapporteren en te publiceren. Voor het bereiken van de doelstellingen is het leveren van **kwalitatief hoogwaardige onderzoeksproducten** essentieel. Van rapportages mag worden verwacht dat zij van een zodanige kwaliteit zijn dat niet op grond van onderzoekstechnische argumenten aan geconstateerde feiten of conclusies kan worden getornd. Door hoogwaardige kwaliteit te leveren zal de Randstedelijke Rekenkamer gezag verwerven, overtuigingskracht winnen en daardoor invloed hebben. Dit kan worden versterkt door een rekenkamer die zich – gelet op de publieke verantwoording aan de burger – richt op vraagstukken van grote maatschappelijke en politieke relevantie.

Om kwalitatief hoogwaardige onderzoeksproducten te leveren moet het bestuur van de Randstedelijke Rekenkamer over een grote mate van **professionaliteit en zorgvuldigheid** beschikken, waarbij steeds gewaakt moet worden dat de onafhankelijke positie blijft gewaarborgd.

Hierbij is door de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland uitgesproken dat voor het bereiken van de doelstellingen een eventueel in de toekomst wenselijk geachte **samenwerking of integratie** met andere rekenkamers als optie denkbaar blijft.

Onafhankelijkheid van de Randstedelijke Rekenkamer⁴

De onafhankelijke positie van de Rekenkamer is in de Provinciewet gewaarborgd. De onafhankelijke positie is een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot onpartijdige onderwerpkeuze, vraagstelling en oordeelsvorming.

Als **belangrijkste randvoorwaarden voor onafhankelijkheid** gelden:

---

⁴ Gebaseerd op het Advies van de commissie-Van Bergen

- Vrije keuze van onderzoeksonderwerpen;
- Vrijheid bij de uitvoering van onderzoek;
- Toegang tot personen en gegevens;
- Zonder druk van buitenaf standpunt kunnen bepalen;
- Openbaarheid van rapportage;
- Wijze van benoeming en ontslag van het bestuur van de rekenkamer die politieke beïnvloeding uitsluit;
- De waarborg om op personeel en financieel gebied onafhankelijk te opereren;
- De vrijheid om personeelsleden aan te trekken, waarbij deze ambtenaren niet onder de ambtelijke hiërarchie van de provincie vallen;
- De bevoegdheid en de financiële mogelijkheid om externe deskundigheid in te schakelen die onder de verantwoordelijkheid van de Randstedelijke Rekenkamer werkt;
- Aandacht voor onverenigbare betrekkingen (artikel 79f Provinciewet).

Door het hanteren van deze randvoorwaarden wordt gewaarborgd dat de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk kan functioneren.

Het onderzoeksprogramma wordt door de Randstedelijke Rekenkamer zelf opgesteld. In de programmaraad (zie hoofdstuk 3) zal het concept-onderzoeksprogramma besproken worden. De programmaraad kan suggesties aandragen voor het onderzoeksprogramma.

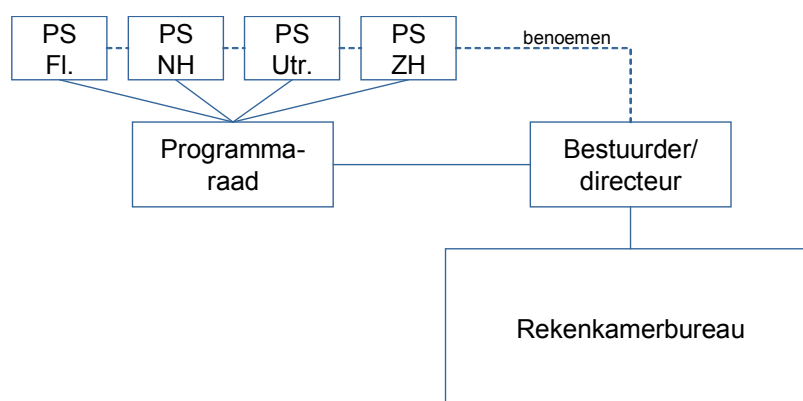
De hierboven beschreven doelstelling en onafhankelijkheid zijn vertrekpunt geweest bij de afweging van de verschillende bestuursmodellen.

4.2 Eenhoofdig bestuur

In het geval van een eenhoofdig bestuur bestaat het bestuur van de rekenkamer uit één lid, door Provinciale Staten van de deelnemende provincies gezamenlijk benoemd voor een periode van zes jaar. De Provinciewet schrijft voor dat de staten een plaatsvervanger benoemen. In artikel 79f provinciewet is beschreven welke incompatibiliteiten aan de orde zijn. De Nederlandse praktijk (o.a. Rekenkamer Rotterdam, Rekenkamer Amsterdam) laat zien dat bij het invullen van een eenhoofdige rekenkamer veelal gekozen wordt voor een personele unie tussen de bestuurder en het hoofd van de ambtelijke organisatie van de rekenkamer. Er wordt dan gesproken van een bestuurder/directeur.

In schema ziet dit bestuursmodel er als volgt uit:

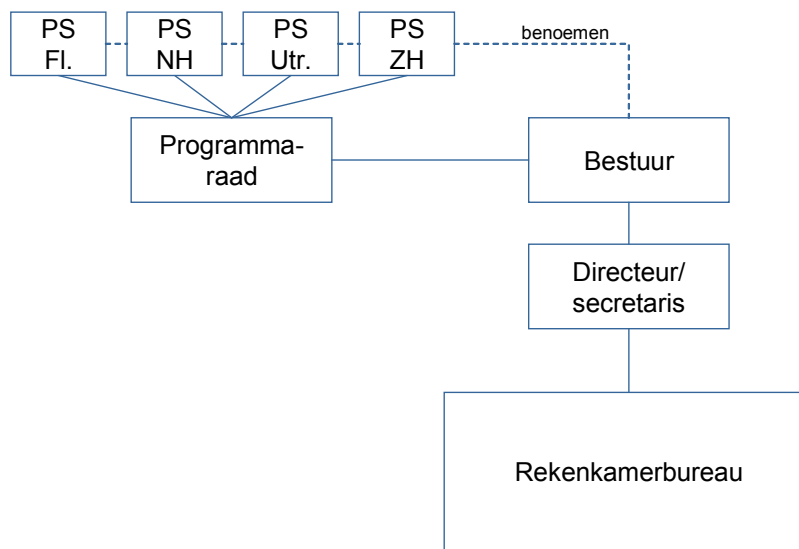
Figuur 1: Organogram eenhoofdig bestuursmodel

De Provinciewet schrijft voor dat er in het geval van een eenhoofdig bestuur een plaatsvervanger wordt benoemd. Hiertoe wordt in de meeste gevallen gekozen voor een plaatsvervanger binnen de ambtelijke organisatie. Een projectleider/senior onderzoeker is hiervoor het meest geschikt. Bij de uitwerking van de ambtelijke organisatie (na het in november te nemen instellingsbesluit) zal hieraan nadere invulling worden gegeven. De benoeming van de plaatsvervanger geschiedt door Provinciale Staten van de deelnemende provincies gezamenlijk.

4.3 Meerhoofdig bestuur

Naar het model van de Algemene Rekenkamer bestaat een meerhoofdig bestuur uit drie leden, waaronder een voorzitter. Een tweehoofdig bestuur is evenwel mogelijk. Het bestuur wordt door Provinciale Staten van de deelnemende provincies gezamenlijk benoemd voor een periode van zes jaar. In artikel 79f provinciewet is beschreven welke incompatibiliteiten aan de orde zijn. Bij een meerhoofdig bestuur weerspiegelen de

leden verschillende disciplines (bijv. financiën/accountancy, bestuurskunde en rechten). Indien gewenst kunnen de Provinciale Staten van de betrokken provincies gezamenlijk besluiten tot het benoemen van plaatsvervangende leden. Naast het bestuur wordt bij dit model een directeur/secretaris aangesteld die aan het hoofd staat van de ambtelijke organisatie. De directeur is geen lid, maar secretaris van het bestuur. In schema ziet dit model er als volgt uit:

Figuur 2 : Organogram meerhoofdig bestuursmodel

4.4 Vergelijking eenhoofdig bestuur / meerhoofdig bestuur

Om een gefundeerd voorstel te kunnen doen voor het bestuursmodel van de Randstedelijke Rekenkamer, volgt hieronder een vergelijking van het eenhoofdige en het meerhoofdige model op een aantal aspecten. Achtereenvolgens wordt ingegaan op sturing, continuïteit en financiën.

Sturing

Het eenhoofdige model heeft als voordeel dat de aansturing van de organisatie zowel op bestuurlijk als ambtelijk gebied is neergelegd bij één persoon. Hierdoor is er een helder aanspreekpunt voor zowel de interne organisatie als de buitenwereld, zijn de lijnen kort en is directe aansturing mogelijk. Dit laatste uit zich onder andere in een meer compacte overlegstructuur: waar bij een meerhoofdig bestuur een bestuurlijk overleg én een afstemmingsoverleg met het ambtelijk apparaat plaatsvindt, zal bij een eenhoofdig bestuur in de top van de organisatie alleen sprake zijn van een overleg tussen de bestuurder/directeur en de projectleiders. Daar komt bij dat het aannemelijk is

dat een eenhoofdig bestuur slagvaardiger te werk kan gaan. Binnen een meerhoofdig bestuur zal er namelijk de neiging tot consensusstreven zijn, iets wat tot nuancering van conclusies en aanbevelingen kan leiden maar ook onevenredige vertraging met zich mee kan brengen. Een nadeel van een meerhoofdig bestuur is dat het lastig kan zijn om een duidelijke taakverdeling te maken, waardoor onduidelijkheid over ieders taken en verantwoordelijkheden kan ontstaan. Een eenhoofdig bestuur biedt in dit opzicht voordelen.

Een pluspunt van een meerhoofdig bestuur is dat op bestuurlijk niveau verschillende disciplines verankerd kunnen worden. Bij het formuleren van bestuurlijke oordelen over de resultaten van onderzoek biedt een meerhoofdig bestuur meer garanties voor een bredere/diepere scope in het onderzoek en de daaraan gekoppelde bevindingen en conclusies. In geval van een eenhoofdig bestuur zal de bestuurder/directeur ofwel één specialisme vertegenwoordigen ofwel meer een generalist zijn. Van daaruit kan hij/zij niet de inhoudelijke bestuurlijke aansturing realiseren van een meerhoofdig bestuur. De multidisciplinariteit zal bij een eenhoofdig bestuur dan ook nadrukkelijker op ambtelijk niveau (projectleiders/onderzoekers) gewaarborgd moeten worden.

Het eenhoofdige bestuursmodel kan voorts het risico toegedicht worden dat de rekenkamer teveel met één persoon geassocieerd wordt en dat diegene een te nadrukkelijke stempel drukt op de onderzoeken die uitgevoerd worden. Waarbij binnen een meerhoofdig bestuur voldoende ‘countervailing powers’ aanwezig zijn, zal dit bij een eenhoofdig bestuur middels een aantal sterke projectleiders en het waarborgen van een goede relatie tussen programmaraad en bestuurder/directeur moeten worden vormgegeven.

Tot slot maakt een meerhoofdig bestuur – uitgaande van een personele bezetting van het ambtelijk apparaat van 10-15 fte – de organisatie behoorlijk ‘topzwaar’. De verhouding tussen bestuur en ambtelijk apparaat is bij een meerhoofdig bestuur niet optimaal in balans. Een eenhoofdig bestuur is in relatie met de formatieomvang veel beter in evenwicht.

Het waken over de onafhankelijkheid kan evengoed door een eenhoofdig als een meerhoofdig bestuur geschieden. Dat is ook de conclusie van de commissie-Van Bergen.

Continuïteit

Waar het gaat om continuïteit heeft het eenhoofdig bestuur tot voordeel dat deze functie fulltime ingevuld wordt. Dit maakt dat er altijd iemand beschikbaar is om (bestuurlijk) sturing te geven aan het ambtelijk apparaat. Tegelijkertijd schuilt hierin het risico van kwetsbaarheid. Waar bij een meerhoofdig bestuur per definitie een bestuurlijke achtervang is, moet hier bij een eenhoofdig bestuur in voorzien worden. Een gebruikelijke constructie hiervoor is om een zware projectleider voor een deel van

zijn/haar functie door Provinciale Staten te benoemen tot plaatsvervangend bestuurder/directeur.

De Algemene Rekenkamer heeft een voltijds bestuur, een College, bestaande uit drie personen. Een meerhoofdig bestuur van de Randstedelijke Rekenkamer kan niet naar analogie van de Algemene Rekenkamer voltijds ingevuld worden. Daarvoor is de benodigde formatieomvang te gering. De omvang van de werkzaamheden zal niet groot genoeg zijn voor drie (of twee) voltijds-benoemingen. Het werken met deeltijdsbenoemingen biedt minder goede waarborgen voor de continuïteit.

Financiën

In het rapport ‘Reken maar!’ van het IPO is voor de verschillende modellen die in dat rapport aan de orde worden gesteld⁵ een inschatting van de kosten gemaakt. Een vertaling van de berekeningen uit dat rapport naar de twee modellen zoals die voorliggen voor de Randstedelijke Rekenkamer geeft het beeld als weergegeven in onderstaand overzicht. Bij de inschatting van de kosten van een meerhoofdig bestuur is een onderscheid gemaakt tussen een tweehoofdig bestuur en een driehoofdig bestuur. De inschatting van de kosten betreft de top van de organisatie (bestuur en directie). In het geval van het eenhoofdig bestuur is voorzien in plaatsvervangende bestuurder/directeur.⁶

Inschatting kosten eenhoofdig bestuur	
Directeur-bestuurder 1,0 fte BBRA schaal 17 à € 115.000	€ 115.000
Plaatsvervangend directeur-bestuurder* 0,3 fte BBRA schaal 15	€ 30.000
Totaal	€ 145.000
* Deze persoon is tevens voor 0,7 fte projectleider	

⁵ (1) een op zichzelf staande landelijke rekenkamer, (2) een landelijke rekenkamer met vier regionale kantoren, (3) landsdelige rekenkamers in een federatief verband, (4) vier op zichzelf staande landsdelige rekenkamer, (5) twaalf op zichzelf staande provinciale rekenkamers

⁶ De door het IPO gehanteerde tarieven zijn vervangen door de tarieven voor 2004

Inschatting kosten meerhoofdig bestuur	
<i>Submodel 1: Driehoofdig bestuur</i>	
Voorzitter bestuur 0,6 fte BBRA schaal 18 à € 125.000	€ 75.000
2 bestuursleden 2 x 0,4 fte BBRA schaal 17 à € 115.000	€ 92.000
Directeur/secretaris 1,0 fte BBRA schaal 16 à € 106.000	€ 106.000
Totaal driehoofdig bestuur	€ 273.000
<i>Submodel 2: Tweehoofdig bestuur</i>	
Voorzitter bestuur 0,6 fte BBRA schaal 18 à € 125.000	€ 75.000
1 bestuurslid 1 x 0,4 fte BBRA schaal 17 à € 115.000	€ 46.000
Directeur/secretaris 1,0 fte BBRA schaal 16 à € 106.000	€ 106.000
Totaal tweehoofdig bestuur	€ 227.000

Uit bovenstaande berekening volgt dat een meerhoofdig bestuur duurder is dan een eenhoofdig bestuur. Het absolute verschil tussen het eenhoofdige en het meerhoofdige model (€ 82.000 bij tweehoofdig / € 128.000 bij driehoofdig) weerspiegelt echter niet noodzakelijkerwijs het kostenverschil tussen beide modellen na invulling van de ambtelijke organisatie. In het geval van een meerhoofdig bestuur kan er zich namelijk een ‘terugverdieneffect’ voordoen wanneer ervoor gekozen wordt de bestuursleden direct te koppelen aan onderzoeken en ze daarin een actieve rol te laten vervullen. Dit kan tot uitdrukking worden gebracht in de formatie projectleiders of (senior) onderzoekers. In verband met schaalverschil tussen de verschillende functies kan er echter nooit sprake zijn van volledig communicerende vaten. Een meerhoofdig bestuur blijft in elke opzet duurder.

Overzicht

De hiervoor genoemde pluspunten en aandachtspunten van de beide modellen zijn samengevat in onderstaand figuur.

	Pluspunten	Aandachtspunten
<i>Sturing</i>		
Eenhoofdig	Eenduidig aanspreekpunt Slagvaardigheid; korte lijnen	Minder brede multi-disciplinaire besluitvorming op bestuurlijk niveau Risico van associatie met één persoon Multidisciplinariteit realiseren binnen ambtelijke organisatie
Meerhoofdig	Bredere multi-disciplinaire inbreng op bestuurlijk niveau Consensusstreven: nuancering	'Top zwaar' en minder duidelijke taakverdeling Zwaardere overlegstructuur Consensusstreven: vertragend effect
<i>Continuïteit</i>		
Eenhoofdig	Fulltime beschikbaarheid bestuur	Plaatsvervanging binnen ambtelijk apparaat afdekken
Meerhoofdig	Plaatsvervanging binnen bestuur	Parttime beschikbaarheid bestuur
<i>Financiën</i>		
Eenhoofdig	Relatief goedkoop	
Meerhoofdig		Relatief duur

Figuur 3 : Overzicht pluspunten en aandachtspunten eenhoofdig versus meerhoofdig bestuur

4.5 Voorstel bestuursmodel Randstedelijke Rekenkamer

Op basis van de voorgaande vergelijking wordt voorgesteld te kiezen voor een eenhoofdig bestuursmodel. Dit model is goed in balans met de omvang van de ambtelijke organisatie en biedt een beter perspectief op slagvaardige sturing. Voorts lijkt de prijs/kwaliteit-verhouding bij dit model het meest in balans. Om de aandachtspunten van het eenhoofdige model te ondervangen wordt voorgesteld voorzieningen te treffen. Hierbij gaat het om:

- Waarborging van de multidisciplinariteit in het ambtelijk apparaat door de aanstelling van een multidisciplinair team van projectleiders/onderzoekers;

- Afdekken van plaatvervanging bestuurder/directeur binnen ambtelijk apparaat;
- Het instellen van een programmaraad. De Randstedelijke Rekenkamer zal, in aanvulling op aspecten van zorgvuldigheid die dienaangaande in de wet zijn verankerd, voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma (jaarlijks en meerjaarlijks) deze raad consulteren.

In aanvulling op het bovengenoemde dient er expliciet aandacht te zijn voor de wijze waarop de bestuurder/directeur verantwoording aflegt over het beheer van de rekenkamer. De onafhankelijkheid in inhoudelijke en onderzoeksmatige zin betekent niet dat de bestuurder/directeur geen verantwoording hoeft af te leggen ten aanzien van de beheerstaken. In de gemeenschappelijke regeling is de controle op het beheer in de eerste plaats verankerd in artikel 7 waarin is bepaald dat de bestuurder/directeur *binnen de kaders van de vastgestelde begroting* de ondersteunende organisatie inricht. Daarnaast bepalen de artikelen 19 en 20 dat de Randstedelijke Rekenkamer elk jaar de ontwerp-(meerjaren)begroting en de jaarrekening toezendt aan Provinciale Staten.

Naast het bovenstaande controlemechanisme, wordt met betrekking tot de bestuurder/directeur voorzien in een evaluatiemoment na drie jaar. Op de bestuurder/directeur is de rechtspositieregeling van de provincie Flevoland van toepassing.

Geraadpleegde literatuur

Jongejan, S., *Voor- en nadelen van de één- of meerhoofdige rekenkamer*, 2004

Commissie-Van Bergen, *De provinciale rekenkamer*, Utrecht, januari 2001

IPO, *Reken maar! Voorstel voor een programma van eisen voor de Provinciale Rekenkamer*, Den Haag, februari 2003

5. Profiel bestuurder/directeur

In hoofdstuk 4 werden achtereenvolgens de doelstellingen, de onafhankelijkheid en het bestuursmodel van de Randstedelijke Rekenkamer aan de orde gesteld. Het in dit hoofdstuk gepresenteerde functieprofiel van de bestuurder/directeur is gebaseerd op het voorstel in hoofdstuk 4.

Om de profielschets als zelfstandig document in de werving- en selectieprocedure te kunnen gebruiken zijn de rubrieken “inleiding” en “organisatie” opgenomen.

5.1 Profielschets bestuurder/directeur

Inleiding

De samenleving en het overheidshandelen worden steeds complexer; toezicht en controle worden steeds belangrijker. De eisen aan de manier waarop overheden en instellingen verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en beheer worden steeds verder aangescherpt. Het gaat daarbij niet alleen om de financiële resultaten, maar ook om de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid.

In het kader van de “Vernieuwingsimpuls dualisme en lokale democratie⁷” zijn de Gemeente- en Provinciewet aangepast. Daarbij is onder andere voorzien in een versterking van de positie van Provinciale Staten voor wat betreft kaderstelling en controle.

De onafhankelijke rekenkamer is één van de nieuwe instrumenten die in de Wet dualisering provinciebestuur⁸ (16 januari 2003) is verankerd. Op basis van deze wet dienen provincies vóór 1 januari 2005 een rekenkamer of rekenkamerfunctie te hebben ingesteld.

Landelijk tekent zich een voorkeur af voor het op “landsdeelniveau” organiseren van de rekenkamerfunctie voor provincies. Het InterProvinciaal Overleg (IPO) heeft een notitie uitgebracht waarin een programma van eisen voor een provinciale rekenkamer is uitgewerkt⁹.

De in randstadverband samenwerkende provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland hebben zich uitgesproken voor één gezamenlijke onafhankelijke rekenkamer ten dienste van de vier provincies. Deze provincies hebben een bestuurlijk

---

⁷ Zie www.vernieuwingsimpuls.nl

⁸ Zie www.ipo.nl → publicaties; bijlage Reken maar!

⁹ “Reken maar!”; zie www.ipo.nl → publicaties

overleg en een projectgroep opgericht en een kwartiermaker¹⁰ aangesteld die gezamenlijk de voorbereidingen voor de Randstedelijke Rekenkamer ter hand hebben genomen.

De Randstedelijke Rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van alle provinciale instellingen. Ook instellingen die bijvoorbeeld op basis van provinciale verordeningen zijn ingesteld of instellingen waarin de provincie een aanzienlijk financieel belang heeft, vallen onder de onderzoeksverantwoordelijkheid van de rekenkamer. De Randstedelijke Rekenkamer rapporteert vanuit een onafhankelijke positie aan Provinciale Staten van de vier provincies. Jaarlijks stelt de rekenkamer zelf een onderzoeksprogramma samen.

Voor de bestuurder/directeur van de Randstedelijke Rekenkamer zijn de volgende sleutelbegrippen van belang: professionaliteit, zorgvuldigheid en het waken over de onafhankelijke positie.

Organisatie

De Randstedelijke Rekenkamer is een onafhankelijke, gezamenlijke Rekenkamer voor de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht. De taken en bevoegdheden van een rekenkamer zijn in de wet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt geborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en openbaarheid van rapportage. De rekenkamer voert op basis van een eigen onderzoeksprogramma onderzoeken uit naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde provinciaal beleid. De Randstedelijke Rekenkamer is in staat om op personeel en financieel gebied onafhankelijk te opereren en heeft de vrijheid om personeelsleden aan te trekken, waarbij deze ambtenaren niet onder de ambtelijke hiërarchie van de provincie vallen. Ook heeft de Randstedelijke Rekenkamer de bevoegdheid en de financiële mogelijkheid om externe deskundigheid in te schakelen die onder de verantwoordelijkheid van de Randstedelijke Rekenkamer werkt. Het totale budget voor de Randstedelijke Rekenkamer bedraagt ongeveer € 1,15 miljoen per jaar.

De organisatie van de Randstedelijke Rekenkamer moet nog worden ontwikkeld. Naast de bestuurder/directeur zal een plaatsvervangend bestuurder/directeur (tevens senior projectleider) door Provinciale Staten worden benoemd. De organisatie zal verder bestaan uit een team van hoogopgeleide onderzoekers. De door Provinciale te benoemen bestuurder/directeur heeft de verantwoordelijkheid verder vorm en inhoud te geven aan de inrichting en de bemensing van de organisatie.

---

¹⁰ De kwartiermaker is geen kandidaat voor de functie van bestuurder/directeur

De Randstedelijke Rekenkamer beslist zelf welke onderwerpen zij aan een onderzoek wil onderwerpen. Ten behoeve van de rekenkamer is een programmaraad ingesteld. De Randstedelijke Rekenkamer zal, in aanvulling op aspecten van zorgvuldigheid die dienaangaande in de wet zijn verankerd, voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma (jaarlijks en meerjaarlijks) deze programmaraad consulteren. Provinciale Staten benoemen hun eigen vertegenwoordiging in de programmaraad. De programmaraad is een adviesorgaan zowel voor de aan de rekenkamer deelnemende provincies als voor de bestuurder/directeur van de rekenkamer. De onafhankelijkheid van de rekenkamer wordt daarbij scherp in het oog gehouden.

Een bestuurder/directeur wordt voor een periode van zes jaar aangesteld. De bestuurder/directeur kan eenmaal voor een periode van zes jaar herbenoemd worden.

De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht zijn op zoek naar een:

Bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer (v/m)

1 fte

Taken en verantwoordelijkheden

De bestuurder/directeur is verantwoordelijk voor:

- het bewaken van de onafhankelijkheid van de Randstedelijke Rekenkamer;
- het opstellen van het onderzoeksprogramma;
- de onderzoeken, evaluaties en toetsingen van beleid;
- een transparante vastlegging en presentatie van resultaten, conclusies en aanbevelingen;
- de afstemming met de programmaraad, de Provinciale Staten van Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht;
- alle aspecten van de organisatie van de Randstedelijke Rekenkamer, inclusief de aanbesteding van onderzoeken;
- de bedrijfsvoering van het bureau.

De bestuurder/directeur heeft de volgende taken:

- inventariseert onderzoeksvorstellen, ontwikkelt het onderzoeksprogramma, legt dit voor advies voor aan de programmaraad en stelt het onderzoeksprogramma vast;
- beheert professionele relaties met Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en andere provinciale organen en te onderzoeken instellingen;
- draagt zorg voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma; monitort lopende onderzoeken en stelt afgeronde onderzoeken vast;
- zorgt voor kwalitatieve, hoogwaardige en onafhankelijke onderzoeken, evaluaties en toetsingen van beleid en staat garant voor kwaliteit en onafhankelijkheid;
- presenteert resultaten, conclusies en aanbevelingen;

- is manager van een apparaat hoogwaardige onderzoekers;
- is het gezicht van de rekenkamer naar buiten (externe representatie);
- werkt aan het verwerven van een gezaghebbende positie voor de rekenkamer;
- bouwt professionele relaties op met provinciale (controle) instanties, accountants, andere rekenkamers en ombudsfuncties.

Functie-eisen

De bestuurder/directeur beschikt over:

- een academisch werk- en denkniveau;
- aantoonbare relevante managementervaring en bewezen capaciteiten om sturing te geven aan een apparaat van hoogopgeleide onderzoekers;
- bewezen kwaliteiten in zake het opzetten, uitvoeren en beoordelen van onderzoeken;
- kennis van en ervaring met politiek-bestuurlijke processen en de media en een visie op het functioneren van de overheid;
- een onafhankelijke statuur;
- goede communicatieve vaardigheden en sociale intelligentie.

Profiel

De bestuurder/directeur heeft:

- een goed gevoel voor politiek bestuurlijke verhoudingen en de media en een visie op het functioneren van de overheid;
- ervaring met het opzetten en uitvoeren van onderzoeken en het analyseren, interpreteren en beoordelen van onderzoeksinformatie;
- een scherp oog voor de onafhankelijke positie van de rekenkamer;
- zicht op de bestuurlijke implicaties van het (niet) handelen van de rekenkamer.

De bestuurder/directeur is:

- gesprekspartner van formaat voor bestuurders en statenleden;
- op een prettige manier overtuigend.

De bestuurder/directeur beschikt over:

- pionierskwaliteiten om een gezaghebbende positie voor de rekenkamer te verwerven;
- het vermogen om sturing te geven aan een apparaat van hoogopgeleide onderzoekers;
- het vermogen om bestuurlijke oordelen te formuleren over de resultaten van onderzoek;
- het vermogen om anderen te inspireren en te activeren;
- gedrevenheid.

De bestuurder/directeur staat daarnaast stevig in haar/zijn schoenen en is in staat zich op korte termijn te ontwikkelen tot het boegbeeld van de rekenkamer.

De bestuurder/directeur heeft geen rechtstreekse binding met het bestuur van de vier provincies (hetgeen de wet in artikel 79f Provinciewet uitsluit).

Arbeidsvoorwaardenpakket

De indicatieve vergoeding voor de functie is maximaal ter hoogte van niveau 17 BBRA (indicatief). Datum van indiensttreding is <nader in te vullen>. De standplaats is nog niet bekend. Een assessment kan onderdeel uitmaken van de selectieprocedure.

De benoeming is voor een periode van zes jaar. Bij de benoeming zal worden vastgelegd dat na drie jaar een evaluatie zal plaatsvinden. Bij evaluatie van de Randstedelijke Rekenkamer na drie jaar zal definitieve functiewaardering plaatsvinden.

Functionaris is eenmaal herbenoembaar voor een periode van zes jaar.

De aflegging van een eed (verklaring en belofte) is onderdeel van de benoemingsprocedure.

5.2 Voorstel voor verdere procedure

Voor de verdere procedure voor de werving en selectie van een bestuurder/directeur geldt het volgende voorstel:

- Uitbesteding van de search/selection;
- Instelling van een selectiecommissie bestaande uit de Bestuurlijke Projectgroep (één vertegenwoordiger per deelnemende provincie), de kwartiermaker en een vertegenwoordiger van het search en selectiebureau.
- De selectiecommissie doet een voordracht van een kandidaat aan Provinciale Staten van de deelnemende provincies gezamenlijk.

6. Financieel kader

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk handelt over het budget in hoofdlijnen benodigd voor de Randstedelijke Rekenkamer. Hierbij wordt aandacht besteed aan de kosten op jaarbasis voor de Randstedelijke Rekenkamer, het beschikbare budget vanuit de vier provincies en de exploitatieopzet. Bij deze berekeningen is uitgegaan van de structurele lasten en zijn de incidentele kosten in eerste instantie buiten beschouwing gelaten. Ook de financieringsstromen, die gerelateerd zijn aan de ramingen (de relatie tussen kosten en uitgaven), worden niet behandeld in het financiële kader. Hieraan zal in de uitwerking in fase 2 nader aandacht worden besteed (zie paragraaf 1.3, scope van het beslisdocument) evenals aan de financiële spelregels die zullen gelden voor de gemeenschappelijke regeling.

In paragraaf 6.2 schetsen wij de aanpak van onze analyse om te komen tot kaders voor de exploitatieopzet, hierbij rekening houdend met de kosten op basis van output en beschikbare middelen.

Paragraaf 6.3 is gericht op het kostenaspect van de rekenkamer. Hierin wordt aan de hand van uitgangspunten getracht inzicht te geven in de kosten van de rekenkamer, die op basis van een te realiseren output gemaakt moeten worden.

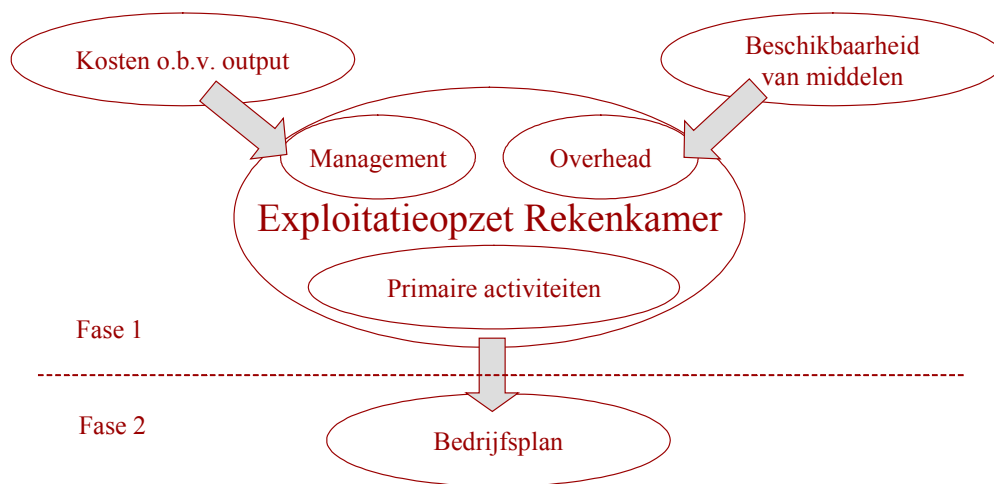
De beschikbaarheid van middelen zal worden behandeld in paragraaf 6.4, waarbij de budgetten die vanuit de verschillende provincies beschikbaar zijn gesteld op een rij worden gezet.

Tenslotte wordt in paragraaf 6.5 een voorstel beschreven, waarin wordt stilgestaan bij de richting en de uitgangspunten voor het vervolg.

Bij de geraamde kosten op jaarbasis voor de Randstedelijke Rekenkamer is uitgegaan van een volledig functionerende rekenkamer om een reëel beeld te schetsen van de te plegen inzet. Algemeen wordt het als verstandig gezien om in de opbouw van de Randstedelijke Rekenkamer een zekere geleidelijke groei aan te brengen. Na drie jaar zal de Randstedelijke Rekenkamer geëvalueerd worden, waarna besloten kan worden het model aan te passen. In paragraaf 6.5 zullen wij hierop nog kort nader ingaan.

6.2 Algemeen kader

Het vaststellen van de kosten van de Randstedelijke Rekenkamer kan vanuit een aantal perspectieven worden benaderd. Aan de ene kant speelt het beschikbare budget een rol. Dit perspectief biedt een uitgangspunt voor de analyse van de haalbaarheid en mogelijke (financiële) invulling van de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast spelen de feitelijke kosten van het invullen van een rekenkamer een rol. Leidend in dit perspectief is de gewenste output en de daarmee gemoeide kosten. In figuur 4 zijn de verschillende perspectieven in hun samenhang weergegeven.

Figuur 4 : perspectieven in samenhang

Hieronder wordt nader ingegaan op de twee perspectieven uit de bovenstaande figuur.

Kosten op basis van output: Centraal staat hierbij de output, die als kostendriver de feitelijke kosten van de Randstedelijke Rekenkamer bepaalt. Op grond van de gewenste output (het aantal onderzoeken, dat de Rekenkamer gemiddeld per jaar zal uitvoeren) kan worden bepaald welke inzet van middelen daarvoor vereist is.

Beschikbaarheid van middelen: Hierbij gaat het om de bedragen die door de verschillende provincies beschikbaar worden gesteld en die in die zin als kaderstellend moeten worden beschouwd.

In het midden van de bovenstaande figuur worden de aspecten van de exploitatieopzet van de Randstedelijke Rekenkamer in hoofdlijnen benoemd: management, overhead en (kosten van) primaire activiteiten. Hieronder zal kort op deze aspecten worden ingegaan:

- *Management*: De kosten voor management worden grotendeels bepaald door het te kiezen bestuursmodel voor de Randstedelijke Rekenkamer. Uitgangspunt bij de financiële analyse is de keuze voor een onafhankelijke landsdelige rekenkamer. Hierbij wordt uitgegaan van een eenhoofdig bestuur bestaande uit een bestuurder/directeur (1 fte) en een plaatsvervangend bestuurder/directeur (0,3 fte) (zie hoofdstuk 4 van dit beslisdocument).
- *Overhead*: De overheadkosten, die gemoeid zijn met de invulling van de rekenkamer, hebben betrekking op een aantal onderdelen, te weten: management ondersteuning, financiën, I&A, communicatie en facilitaire zaken (met name huisvesting). In paragraaf 6.3 zal nader worden ingegaan op de omvang en samenstelling van deze kosten, uitgaande van de gekozen vorm.
- *Primaire activiteiten*: de kosten voor de primaire activiteiten hebben betrekking op de kosten voor de inzet van het ambtelijk apparaat en de kosten voor de inhuur van externe ondersteuning.

De exploitatieopzet is opgebouwd vanuit de twee perspectieven uit de bovenstaande figuur. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn de basis voor tussentijdse besluitvorming (fase 1) en dienen in de volgende onderzoeksfase nader te worden uitgewerkt in een bedrijfsplan.

6.3 Kosten op basis van output

6.3.1 Uitgangspunten

Bij de bepaling van de uitgaven voor de Randstedelijke Rekenkamer wordt in principe uitgegaan van gemiddeld zes onderzoeken per jaar. De commissie Van Bergen acht jaarlijks drie à vier onderzoeken per provinciale rekenkamer van belang ('de provinciale rekenkamer', 2001). Dit uitgangspunt wordt door de werkgroep van het IPO (in de rapportage 'Reken Maar' uit 2003) overgenomen. Als men kijkt naar de bestaande behoefte vanuit de randstedelijke provincies dan is door vertegenwoordigers van de vier Randstadprovincies gesteld dat een ambitieniveau van vier tot acht onderzoeken per jaar voor de Randstedelijke Rekenkamer realistisch is (zie de geformuleerde uitgangspunten in paragraaf 1.2 van deze rapportage). Het onderzoeksprogramma dient een mix te zijn van provincie specifieke en provincie overstijgende onderzoeken. Er zal in principe minimaal één onderzoek zijn dat betrekking heeft op alle provincies en er zal minimaal één onderzoek per provincie zijn, dat specifiek gericht is op die provincie. Deze gegevens leiden tot het uitgangspunt voor dit financiële kader van gemiddeld zes onderzoeken per jaar¹¹. In de praktijk is een verdeling van één onderzoek per provincie en twee gezamenlijke onderzoeken denkbaar.

Een tweede uitgangspunt bij de bepaling van de kosten van de Randstedelijke Rekenkamer is het instellen van een eenhoofdig bestuur. Dit uitgangspunt is gebaseerd op het advies ten aanzien van het bestuursmodel (hoofdstuk 4 van deze rapportage).

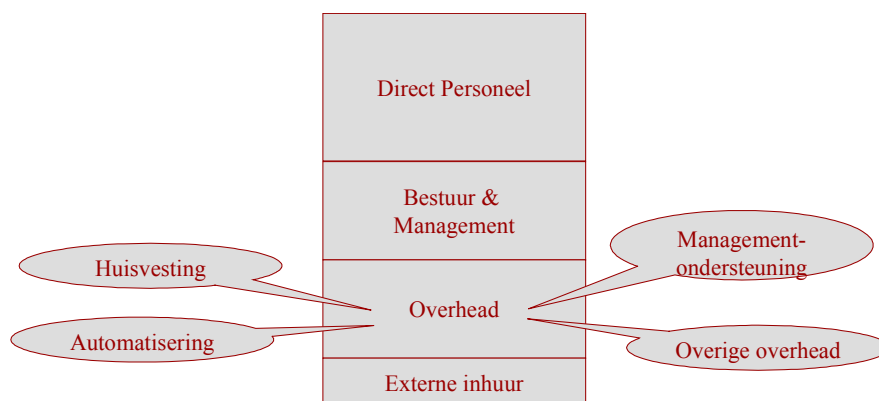
---

¹¹ Het gemiddelde van zes onderzoeken per jaar is gehanteerd t.b.v. het rekenmodel. Het door de randstedelijke provincies gestelde ambitieniveau van vier tot acht onderzoeken per jaar blijft het uitgangspunt.

6.3.2 Opbouw kosten

De werkelijke kosten voor de Randstedelijke Rekenkamer zijn als volgt opgebouwd:

Figuur 5: opbouw werkelijke kosten

Hieronder zal per onderdeel een overzicht worden gegeven van de te verwachten kosten voor de Randstedelijke Rekenkamer.

1. Direct personeel

De directe personeelslasten zijn afhankelijk van de personele invulling die aan de Randstedelijke Rekenkamer wordt gegeven. Deze invulling is mede afhankelijk van de vormkeuze voor de rekenkamer. De vier provincies hebben gekozen voor een onafhankelijke landsdelige rekenkamer, zoals deze door de werkgroep provinciale rekenkamer van het IPO is beschreven in de rapportage 'Reken maar'. Op basis van het IPO-rapport en het uitgangspunt van zes onderzoeken per jaar komen wij tot de volgende personele samenstelling van de Randstedelijke Rekenkamer.

Functionaris	Schaal BBRA	Kosten per jaar (schalen 2004)
Projectleider (0,7 fte)	15	€ 69.000,-
Senioronderzoeker/projectleider (3 fte)	12	€ 215.000,-
Onderzoeker (4 fte)	11	€ 240.000,-
Totaal (7,7 fte)		€ 524.000,-

De bovenstaande personeelsraming betreft slechts het directe personeel. De raming van de projectleider is gesteld op 0,7 fte aangezien deze voor 0,3 fte wordt aangesteld als plaatsvervangend bestuurder/directeur. Deze plaatsvervangerstaak is de reden dat voor deze functionaris schaal 15 van toepassing is ten opzichte van de schaal 12 voor de senioronderzoeker/projectleider. De in het IPO-rapport voorgestelde adjunct-directeuren zijn buiten beschouwing gelaten. Met het in hoofdstuk 4 gekozen

bestuursmodel (een bestuurder/directeur en een plaatsvervanger) wordt voldoende sturing gewaarborgd.

2. Bestuur en management

Ook de omvang van bestuur en management wordt sterk bepaald door de keuze van de vorm van de rekenkamer. De keuze voor een onafhankelijke landsdelige rekenkamer met een eenhoofdig bestuur resulteert in de volgende globale raming, zoals eerder in de rapportage is weergegeven bij de keuze voor het bestuursmodel (hoofdstuk 4). Hierbij dient opgemerkt te worden dat de onderstaande formatie op een aantal punten afwijkt van de IPO-rapportage.

Functionaris	Schaal BBRA	Kosten per jaar (schalen 2004)
Bestuurder/directeur (1 fte)	17	€ 115.000,-
Plaatsvervangend bestuurder/directeur (0,3 fte)	15	€ 30.000,-
Totaal (1,3 fte)		€ 145.000,-

De dagelijkse leiding berust bij de bestuurder/directeur, waarbij deze wordt ondersteund door de plaatsvervangend bestuurder/directeur (die ook projectleider is). Dit resulteert dan ook in een totale formatie van het bestuur van 1,3 fte.

3. Overhead

De overheadkosten zijn opgebouwd uit een aantal onderdelen, te weten huisvesting/facilitair, automatisering, managementondersteuning en overige overhead. Voor het bepalen van de omvang van de overheadkosten zal met name worden teruggegrepen op de kosten die in bestaande rekenkamer(commissie)s worden gemaakt. Deze kosten zullen vervolgens worden gerelateerd aan het beoogde aantal onderzoeken, dat door de Randstedelijke Rekenkamer zal worden uitgevoerd c.q de omvang van de formatie van de Randstedelijke Rekenkamer.

- *Huisvesting*: op basis van de Handleiding overheidsstarieven 2004 van het Ministerie van Financiën wordt uitgegaan van een gemiddeld jaartarief van € 5.674,- per fte. In 1997 heeft de Ministerraad besloten de huisvestingsbudgetten in 2014, via een ingroeitraject, te normeren. Het normbedrag is vastgesteld op een bedrag per ministerie plus een normbedrag per formatieplaats. Deze bedragen zijn de basis voor de huisvestingscomponent in deze handleiding, waarbij is uitgegaan van een werkelijk gebruikt vloeroppervlak van 38 m² per formatieplaats.

In de Rekenmethode Rijksgebouwendienst wordt gebruik gemaakt van de consumenten prijs index (CPI), die voor 2004 op 1,5 % wordt geraamd ten opzicht van het voorgaande jaar. De normbedragen worden alleen gehanteerd voor huisvesting van formatieplaatsen in kantoorpanden. Voor specifieke panden vindt

geen ingroei plaats. Op basis van een personele bezetting van 11,5 fte betekent dit dat de huisvestingslasten voor de Randstedelijke Rekenkamer komen op circa € 65.000,-.

- *Automatisering*: onder automatiseringskosten wordt in dit kader verstaan de kosten van kantoorautomatisering (de aan de werkplek verbonden kosten). In de praktijk worden hiervoor sterk wisselende bedragen gebruikt. In de Handleiding overheidstarieven 2004 wordt voor de ICT-uitgaven per fte een bedrag uit 2001 ieder jaar geïndexeerd. De indexatie leidt tot een bedrag per fte voor ICT van € 2.348,-. Dit bedrag is niet getoetst aan de feitelijke kostenontwikkelingen op het gebied van ICT van overheidsinstellingen.

In de ICT-trendrapportage voor gemeenten, die het SGBO jaarlijks publiceert, wordt echter op grond van de feitelijke uitgaven aan ICT van gemeenten een bedrag gehanteerd van gemiddeld € 4.461,- per werkplek in 2003. Voor de Randstedelijke Rekenkamer betekent dit dat de kosten voor automatisering (inclusief ondersteuning) jaarlijks circa € 52.000,- bedragen (uitgaande van één vaste werkplek per fte, gebaseerd op het tarief uit de ICT-trendrapportage).

- *Managementondersteuning*: In de formatieraming van het IPO wordt uitgegaan van vier formatieplaatsen aan managementondersteuning. Voor deze formatieomvang wordt geen directe onderbouwing gegeven. Uitgegaan wordt van de formatie van de Rekenkamer Rotterdam. Een korte rondgang langs bestaande rekenkamer(commissie)s leert dat deze inschatting, gezien de omvang en de taken van de rekenkamer relatief hoog te noemen is.

Een voorbeeld naast de Rekenkamer Rotterdam is de rekenkamer van de gemeente Utrecht, die met 2,5 fte aan secretariële ondersteuning werkt, met een vergelijkbare omvang. Wij stellen dan ook voor om voor de Randstedelijke Rekenkamer uit te gaan van 2,5 fte voor secretariële ondersteuning. Voor de Randstedelijke Rekenkamer betekent dit dat de kosten voor managementondersteuning jaarlijks circa € 100.000,- (BBRA schaal 7) bedragen.

- *Overige overhead*: onder de overige overheadkosten worden in de handleiding overheidstarieven 2004 de indirecte kosten verstaan van de Randstedelijke Rekenkamer (uitgaven voor materieel) en de kosten van andere organisatieonderdelen, die werkzaamheden verrichten, samenhangend met de werkzaamheden en diensten van een Randstedelijke Rekenkamer.

Onder de uitgaven voor materieel worden in dit verband de exploitatiekosten (exclusief de huisvestings- en automatiseringskosten), de bureaunkosten, reiskosten en opleidingskosten begrepen.

Voor de component overige overheadkosten wordt jaarlijks door middel van de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie bijgesteld. Voor 2004 is een percentage van 0,75% (bron: MEV/CPB) geraamd ten opzichte van het tarief in 2003. Daarmee komt de component overige overheadkosten op € 16.445,- per fte voor 2004. Voor de Randstedelijke Rekenkamer bedragen deze kosten dan jaarlijks € 190.000,-.

Samenvattend bedragen de overheadkosten voor de Randstedelijke Rekenkamer:

Kosten	Bedrag per jaar
Huisvesting	€ 65.000,-
Automatisering	€ 52.000,-
Managementondersteuning	€ 100.000,-
Overige overhead	€ 190.000,-
Totaal	€ 407.000,-

4. Externe inhuur

Voor de inhuur van externe expertise bij de onafhankelijke landsdelige rekenkamer is in het IPO-rapport uitgegaan van een budget van € 70.000,-. Dit budget is, kijkend naar de uitgaven van andere bestaande rekenkamer(commissie)s en de omvang en samenstelling van deze commissies voldoende. Ter vergelijking heeft de rekenkamer van de gemeente Utrecht voor 2004 een budget voor externe inhuur geraamd van € 41.500,-. Echter, in de raming van de kosten van de externe inhuur zal worden aangesloten bij het uitgangspunt van het IPO.

Totaaloverzicht

De totale kostenraming van de Randstedelijke Rekenkamer, uitgaande van de voornoemde berekeningen, laat het volgende beeld zien:

Kosten	Bedrag per jaar
Direct personeel	€ 524.000,-
Bestuur & management	€ 145.000,-
Overhead	€ 407.000,-
Externe inhuur	€ 70.000,-
Totaal	€ 1.146.000,-

6.4 Beschikbare middelen

De ‘norm’ voor de exploitatie heeft betrekking op de budgetten, die door de provincies beschikbaar worden gesteld en op de keuzes voor de invulling van de rekenkamer. Bij het laatste punt valt te denken aan het aantal onderzoeken, dat de onafhankelijke landsdelige rekenkamer gemiddeld dient uit te voeren en de mate van externe inhuur.

6.4.1 Budgetten Randstadprovincies

De individuele provincies hebben in een intentieverklaring vastgelegd welke bedragen zij structureel in willen zetten voor de invulling van de rekenkamer. Op 14 april 2004 heeft het ‘Randstedelijk bestuurlijk overleg over de rekenkamer’ gesproken over de wijze waarop een gemeenschappelijke Randstedelijke Rekenkamer het best gefinancierd kan worden. Het voorstel dat hieruit is voortgekomen is een verdeling van kosten conform de verdeelsleutel van het IPO, te weten 50% gelijkelijk verdeeld over de provincies en 50% op basis van de zwaarte van de provincie. Deze zwaarte houdt in een verdeelsleutel van 12,492 : 10,497 : 7,257 : 5,953.

Op grond van de commissiebesprekingen in de verschillende provincies is de volgende indicatieve budgetopbouw vastgesteld. Het betreft hier maximale budgetten die onafhankelijk van elkaar zijn vastgesteld, wat betekent dat er nog geen aansluiting is gezocht met de verdeelsleutel van het IPO.

Provincie	Beschikbaar budget
Zuid-Holland	€ 400.000,-
Noord-Holland	€ 450.000,-
Utrecht	€ 250.000,-
Flevoland	€ 230.000,-
Totaal	€ 1.330.000,-

6.4.2 Beschikbaarheid van voldoende budget en lastenverdeling

De budgetten van de verschillende provincies zijn niet onderling afgestemd en daarmee niet in overeenstemming met de IPO-verdeelsleutel. Het totale budget bedraagt in eerste instantie € 1.330.000,-.

Kijkend naar de totale kostenraming van € 1.146.000,- blijft er een ruimte van € 184.000,- bestaan. De beschikbaar gestelde budgetten dienen echter in hun samenhang beoordeeld te worden. Uitgaande van de normale randstadverdeling (12,492 : 10,497 : 7,257 : 5,953) voor 50% van de kosten en 50% van de kosten gelijkelijk verdeeld ten opzichte van de totale kosten voor de instelling van de Randstedelijke Rekenkamer is een extrapolatie te maken van de budgetten die de provincies beschikbaar zouden moeten stellen en hoe deze budgetten zich verhouden tot de beschikbaar gestelde budgetten. In de onderstaande tabel is deze extrapolatie weergegeven:

Provincie	Beschikbaar budget	Verdeling op basis van verdeelsleutel	Vershil
Zuid-Holland	€ 400.000,-	€ 340.988,-	€ 59.012,-
Noord-Holland	€ 450.000,-	€ 309.409,-	€ 140.591,-
Utrecht	€ 250.000,-	€ 258.122,-	-/- € 8.122,-
Flevoland	€ 230.000,-	€ 237.481,-	-/- € 7.481,-
Totaal	€ 1.330.000,-	€ 1.146.000,-	

Uitgaande van dit budget is de vormgeving van een onafhankelijke landsdelige rekenkamer met een eenhoofdig bestuur in principe haalbaar.

Indien gekozen wordt voor een onafhankelijke landsdelige rekenkamer met een meerhoofdig bestuur komen de kosten van de Randstedelijke Rekenkamer hoger uit dan € 1.146.000,-. Voor het model met een driehoofdig bestuur (zie hoofdstuk 4) komt er voor de kosten van “bestuur en management” nog een extra bedrag van € 128.000,- bij. Voor het model met een tweehoofdig bestuur (zie hoofdstuk 4) komt er voor de kosten van “bestuur en management” nog een extra bedrag van € 82.000,- bij. Ook zullen de kosten van overhead in het tweehoofdige en driehoofdige bestuursmodel iets hoger uitvallen dan bij het eenhoofdige bestuursmodel.

Daar staat tegenover dat ervan mag worden uitgegaan dat het bedrag voor “direct personeel” in het tweehoofdige en in het driehoofdige bestuursmodel iets lager zal uitvallen dan de berekende € 524.000,- in paragraaf 6.3 (een groot bestuur zal voor een deel ook onderzoeksuitvoerend zijn).

6.5 Globale benchmark

De kosten per onderzoek bedragen voor de Randstedelijke Rekenkamer circa € 191.000,- uitgaande van zes onderzoeken per jaar. Om een beeld te krijgen hoe deze kosten zich verhouden tot de kosten per onderzoek bij andere rekenkamers is in de onderstaande tabel een overzicht gegeven van de kosten per onderzoek voor een aantal relevante referenties.

Rekenkamer	Kosten per onderzoek
Algemene Rekenkamer (o.b.v. 52 onderzoeken)	€ 505.000,-
Noordelijke rekenkamer (o.b.v. 4 onderzoeken)	€ 248.000,-
Rekenkamer Rotterdam (o.b.v. 4 onderzoeken)	€ 180.000,-
Rekenkamercommissie Gemeente Utrecht	€ 110.000,-
Delftse rekenkamer	€ 104.000,-
Gemiddelde kosten per onderzoek	€ 238.000,-

Ten opzichte van de referentiegegevens zijn de kosten per onderzoek voor de Randstedelijke Rekenkamer niet hoog te noemen.

Een vergelijking met de kostenraming voor een onafhankelijke landsdelige rekenkamer in het IPO-rapport 'Reken maar!' levert het volgende beeld op:

Kosten	Raming IPO (2002!!)	Raming kwartiermaker (2004)
Direct personeel	€ 652.000,-	€ 524.000,-
Bestuur & management	€ 470.000,-	€ 145.000,-
Overhead	€ 473.000,-	€ 407.000,-
Externe inhuur	€ 70.000,-	€ 70.000,-
Totaal	€ 1.665.000	€ 1.146.000,-

In haar raming gaat het IPO uit van een relatief zware bezetting, met name waar het gaat om bestuur en management. Het IPO raamt voor management 3 fte en voor het bestuur 1,4 fte. Dit resulteert in een verschil tussen de raming van het IPO en de raming van de Randstedelijke Rekenkamer, zoals deze in dit hoofdstuk aan de orde is gekomen van € 519.000,-. Hierbij dient ook nog te worden opgemerkt dat de IPO rapportage uitgaat van het prijspeil 2002. Dit betekent dat als het prijspeil 2004 zou worden gehanteerd, de raming van het IPO nog hoger zou uitvallen. Als alleen het inflatiepercentage voor 2003 en 2004 zou worden toegevoegd, zou dit een verhoging van de kosten met in totaal circa 3,2 % betekenen.

6.6 Voorstel financieel kader Randstedelijke Rekenkamer

1. Totaalbudget voor de Randstedelijke Rekenkamer

De totale kostenraming van de Randstedelijke Rekenkamer, uitgaande van de voornoemde berekeningen, laat het volgende beeld zien:

Kosten	Bedrag per jaar
Direct personeel	€ 524.000,-
Bestuur & management	€ 145.000,-
Overhead	€ 407.000,-
Externe inhuur	€ 70.000,-
Totaal	€ 1.146.000,-

Dit budget geldt als een maximumbudget voor de Randstedelijke Rekenkamer. Bij dit budget is uitgegaan van gemiddeld zes onderzoeken op jaarbasis en een eenhoofdig bestuur, zoals in hoofdstuk 4 van deze rapportage is voorgesteld. Dit totaalbudget voor de Randstedelijke Rekenkamer past in principe binnen de door de vier provincies beschikbaar gestelde budgetten. Wanneer voor een meerhoofdig bestuur wordt gekozen is een groter budget nodig (zie paragraaf 6.4) en zullen de door de vier provincies beschikbaar gestelde budgetten, rekening houdend met de IPO-verdeelsleutel, niet helemaal toereikend zijn.

De Randstadprovincies stellen voor de kosten voor de rekenkamer te verdelen conform de IPO-Verdeelsleutel. Dat houdt in, dat de helft van het totaalbedrag gelijkelijk wordt verdeeld over de vier deelnemende provincies en dat de andere helft van het totaalbedrag volgens het “gewicht” van de provincies wordt verdeeld. Dat gewicht is respectievelijk: 12,492 (Zuid-Holland) : 10,497 (Noord-Holland) : 7,257 (Utrecht) : 5,953 (Flevoland).

De verdeling van het totaalbudget wordt dan als volgt:

Provincie	Verdeling op basis van verdeelsleutel
Zuid-Holland	€ 340.988,-
Noord-Holland	€ 309.409,-
Utrecht	€ 258.122,-
Flevoland	€ 237.481,-
Totaal	€ 1.146.000,-

2. Houd rekening met bandbreedtes

De kostenramingen, zoals deze voorgaand zijn opgesteld, betreffen zeer expliciet globale ramingen. De bedragen zijn (zo goed mogelijke) indicaties en niet op de euro

nauwkeurig. Wij adviseren dan ook om bij de verschillende kostenelementen rekening te houden met een bandbreedte van maximaal 10% onder en boven het benoemde bedrag. Hierbij stellen wij wel dat per saldo het eindbedrag niet mag afwijken van de initiële kostenraming. Concreet betekent dit dat als er sprake is van hogere kosten op bijvoorbeeld personeel met 5%, deze 5% op een ander gebied moeten worden teruggenomen. In de onderstaande tabel is dit voorstel nog eens weergegeven.

Kosten	Bedrag per jaar	Bandbreedte
Direct personeel	€ 524.000,-	-10% tot +10%
Bestuur & management	€ 145.000,-	-10% tot +10%
Overhead	€ 407.000,-	-10% tot +10%
Externe inhuur	€ 70.000,-	-10% tot +10%
Totaal	€ 1.146.000,-	Saldo: circa 0%

Tot slot benadrukken wij dat de gepresenteerde totaalkosten gezien moeten worden als maximum. Wanneer in een later stadium blijkt dat de kosten lager uit kunnen vallen, wordt deze verlaging doorgevoerd.

3. Model met variatie en spelregels

Bij de opgestelde kostenramingen is uitgegaan van een volledig werkende Randstedelijke Rekenkamer om een reëel beeld te schetsen van de te plegen inzet. Algemeen wordt het als verstandig gezien om in de opbouw van de Randstedelijke Rekenkamer een zekere geleidelijke groei aan te brengen. Het hier gepresenteerde model kan beschouwd worden als een model voor de eerste drie jaar, waarin nog gevarieerd kan worden. Tussentijdse variaties in het model zijn mogelijk door o.m.:

- Het ambitieniveau te wijzigen (meer of minder onderzoeken per jaar dan het gemiddelde van zes dat als uitgangspunt is genomen);
- Een keuzemix in omvangrijke en kleine onderzoeken;
- Een werkwijze te kiezen waarbij gevarieerd wordt in minder onderzoeken provinciespecifiek en meer onderzoeken die op alle vier de provincies betrekking hebben;
- In de beginfase in verhouding een relatief groot deel van de onderzoeken uit te besteden en niet door de eigen krachten te laten uitvoeren. Daarmee wordt, zeker in de aanloopfase, de nodige flexibiliteit verkregen. Het zal het eerste jaar in ieder geval nog niet mogelijk zijn volledig met eigen bezetting te werken, aangezien de werving en selectie (en evt. opzegtermijnen elders) nog wel enige tijd in beslag zullen nemen.

- Variaties in salariëring. Als uitgangspunt voor de berekeningen zijn de maxima van salarisschalen genomen. Niet alle personeelsleden zullen direct naar het maximum van hun salarisschaal worden betaald.

Dit model zal na drie jaar geëvalueerd worden, waarna besloten kan worden het model aan te passen.

Tenslotte adviseren wij om voor de verdere financiële invulling een aantal spelregels op te stellen omtrent de bandbreedtes en keuzevrijheden met betrekking tot de vormgeving van de Randstedelijke Rekenkamer. Dit is met name bedoeld om in de (nabije) toekomst onnodige discussies rond financiën te voorkomen. Het opstellen van spelregels maakt geen onderdeel uit van dit beslisdocument maar kan onderdeel uitmaken van fase 2 (zie paragraaf 1.3).

4. Incidentele kosten

In de financiële ramingen uit de voorgaande hoofdstukken is geen rekening gehouden met incidentele kosten: alleen de structurele kosten zijn geraamd. In fase 2 (zie paragraaf 1.3) zullen de incidentele kosten nader worden uitgewerkt. Om echter toch alvast een indicatie te geven van de incidentele kosten waar de randstedelijke provincies mee kunnen worden geconfronteerd, kan in ieder geval gedacht worden aan kosten voor werving en selectie. De kosten voor externe begeleiding bij de werving en selectie van de bestuurder/directeur bedragen ongeveer € 25.000,-. De kosten van advertenties bedragen gemiddeld € 5.000,- per advertentie per medium. De kosten van eventuele assessmentonderzoeken kunnen variëren van € 1.500 tot € 2.000 per assessment. De kosten van de kwartiermaker zijn geraamd op € 96.000,-. Al deze bedragen zijn exclusief BTW. Er zal niet of nauwelijks sprake zijn van frictiekosten (bijvoorbeeld wachtgeld; overtollige gebouwen, afschrijven ICT-investeringen t.b.v. harmonisatie etc.), aangezien de Randstedelijke Rekenkamer nog volledig moet worden ingericht en er geen bestaande organen hoeven te worden gewijzigd.

5. Financieringsstromen

Uitgaven en kosten lopen niet altijd synchroon. Wij hebben dan ook in de bepaling van het financiële kader de opbouw van de budgetten los gekoppeld van de vraag hoe deze budgetten gefinancierd zouden kunnen worden (bijvoorbeeld door middel van voorfinanciering, 'spaarpotjes' of een 'bruidsschat' van de randstedelijke provincies). Deze laatste vraag komt pas bij de nadere uitwerking in de fase 2 scherper in beeld (zie paragraaf 1.3).

7 Uitgangspunten en toetsingscriteria locatiekeuze

Voorgesteld wordt om ten behoeve van de nadere invulling van locatie en huisvesting uit te gaan van de volgende toetsingscriteria en uitgangspunten:

Financieel

Toetsingscriterium	Uitgangspunt
Huisvestingskosten	Voor de huisvestingskosten is jaarlijks een budget beschikbaar van € 65.000

Operationeel

Toetsingscriterium	Uitgangspunt
Beschikbaarheid	De rekenkamer is op 1 januari 2005 operationeel.
Bereikbaarheid	De rekenkamer wordt gevestigd op een centrale locatie binnen het grondgebied van de betrokken provincies en is goed bereikbaar met zowel openbaar vervoer als eigen vervoer (auto, fiets, etc.).
Parkeergelegenheid	De locatie beschikt over voldoende (eigen) parkeer-/stallingsgelegenheid voor personeel en bezoekers.
Representativiteit	De locatie heeft een sobere uitstraling die geschikt is voor het ontvangen van externen (bijvoorbeeld in het kader van interviews en vergaderingen).
Onafhankelijkheid	De rekenkamer wordt bij voorkeur niet gevestigd op een locatie verbonden aan een van de provinciehuizen. Tevens wordt zij bij voorkeur niet gehuisvest op een locatie verbonden aan een instelling/organisatie die valt onder haar onderzoeksbevoegdheid.
Functionaliteit	De locatie beschikt over werkplekken voor 11- 12 fte met de mogelijkheid tot flexibiliteit. De locatie beschikt over een goed geoutilleerde vergaderruimte. De locatie beschikt over een goed te beveiligen dossierruimte passend bij de taken van de rekenkamer. De locatie beschikt over een goede infrastructuur (netwerk, telefoon, bekabeling ICT etc.), passend bij de taken van de rekenkamer
Toegankelijkheid	De locatie is toegankelijk/eenvoudig toegankelijk te maken voor rolstoelgebruikers.

Na vaststelling van de uitgangspunten/toetsingscriteria kan in fase 2 (uitwerking) een toetsing van mogelijke locaties aan deze geformuleerde criteria plaatsvinden. Op basis van deze toetsing zal een keuze worden gemaakt.

8. Mandaatbesluit

Het mandaatbesluit betreft de nadere uitwerking/uitvoering van de instelling van de Randstedelijke Rekenkamer. Provinciale Staten worden verzocht bij het instellingsbesluit van de Randstedelijke Rekenkamer in november a.s. het ‘Randstedelijk bestuurlijk overleg over de rekenkamer’ te mandateren om al datgene te doen dat nodig is om het besluit van Provinciale Staten tot instelling van de Randstedelijke Rekenkamer uit te voeren.

Tevens worden Provinciale Staten verzocht om het Randstedelijk bestuurlijk overleg over de rekenkamer te mandateren om redactionele wijzigingen te verwerken, die de strekking en bedoeling van de gemeenschappelijke regeling niet aantasten.

In bijlage 5 is een concept mandaatbesluit opgenomen.

Bijlage 1: Planning besluitvorming instelling Randstedelijke Rekenkamer

